

Jedn. identifikátor 306719-RRTV

Naše č. j. RRTV/7781/2019-
had

Sp. zn. RRTV/2019/201/had
Zasedání Rady 10-2019/poř. č. 23

Naturprodukt CZ spol. s r. o.,
ergppun

Vyřizuje: AO

Datum, místo 21. 6. 2019, Praha

NAPOMENUTÍ

I. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen "Rada"), jakožto ústřední správní úřad, v rámci své kompetence dané § 7 písm. a) a dle § 8a odst. 2 písm. j) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění platných předpisů, účinného v době odvysílání obchodního sdělení (dále jen „zákon č. 40/1995 Sb.“), a ustanovení § 45 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen zákon č. 250/2016 Sb.), v platném znění, vydala dne 4. června 2019 následující rozhodnutí: Obviněný zadavatel reklamy, Naturprodukt CZ spol. s.r.o. IČ 484 01 722, sídlem Na Viničkách 638, Šestajovice 250 92, se uznává vinným v souladu s § 8a odst. 2 písm. j) zákona č. 40/1995 Sb. pro porušení povinnosti stanovené § 5d odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., dle čl. 7 odst. 3 a 4 písm. a) Nařízení EP a Rady (EU) č. 1169/2011, neboť zadáním reklamy na doplněk stravy Detritin odvysílané premiérově dne 8. 10. 2018 v 07:19 hod. na programu Barrandov NEWS, došlo k porušení povinnosti, dle které reklama nesmí připisovat jakékoli potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat, včetně související reklamy, neboť konotace obrazu a verbální složky obchodního sdělení vyjadřuje nutnost užívání produktu Detritin v zimním období z důvodu možné nemoci nastalé z nedostatku vitamínu D. V reklamě je uvedena kombinace obrazu a verbální složky nabízející explicitní odkaz na pojem nemoc, konkrétně titulek v rámci simulace zpravodajství ÚNAVA A ČASTÉ NEMOCI. V obrazové složce je pak ztvárněna osoba mající obklad na hlavě.

II. Rada dle ustanovení § 45 zákona č. 250/2016 Sb., rozhodla uložit pachateli Naturprodukt CZ spol. s.r.o. IČ 484 01 722, sídlem Na Viničkách 638, Šestajovice 250 92, za spáchání uvedeného přestupku trest ve formě napomenutí, kterým se pachatel výslovně upozorňuje na důsledky svého protiprávního jednání, které mu hrozí v případě opakování výše uvedeného protiprávního jednání, a to peněžitý trest. Pachateli je možné v případě dalších porušení předpisu uložit pokutu ve výši 2 000 000 Kč.

III. V souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky, a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uložila Rada účastníkovi řízení povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000,- Kč (slovy jedentisíckorun) na účet č. 3711-19223001/0710, variabilní symbol 2019201, úhrada nákladů je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rada rozhodla zahájit se zadavatelem reklamy, společností Naturprodukt CZ spol. s r.o. IČ 484 01 722, sídlem Na Viničkách 638, Šestajovice 250 92, řízení o přestupku pro možné porušení § 5d odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., dle čl. 7 odst. 3 a 4 písm. a) Nařízení EP a Rady (EU) č. 1169/2011, kterým se stanoví, že informace o potravině nesmějí připisovat jakékoli potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat, včetně související reklamy, a to zadáním reklamy na doplněk stravy Detritin odvysílané premiérově 8. 10. 2018 v 07:19 hod. na programu Barrandov NEWS, neboť konotace obrazu a verbální složky obchodního sdělení vyjadřuje nutnost užívání produktu Detritin v zimním období z důvodu možné nemoci nastalé z nedostatku vitamínu D.

Reklama má podobu televizního zpravodajství (s nápisem „Nejedná se o skutečné zpravodajství“ v pravém dolním rohu), které následně přejde do jakoby předpovědi počasí. Ve „zpravodajské“ části moderátor říká: „Podle informací Státního zdravotního ústavu pouze jedno procento obyvatel má dostatek vitamínu D z potravin a to může být problém.“

Rada se věcí zabývala na základě stížnosti diváka (č. j. RRTV/19846/2018-vra), který požadoval prošetření reklamy. Jádro stížnosti znělo takto: „Klamavost reklamy spatřujeme v tom, že se v ní hovoří o oslabeném imunitním systému a častých onemocněních v zimním období, což má řešit užívání doplňku stravy Detritin 2000. Tím jsou mu nepřipustně připisovány vlastnosti prevence lidských onemocnění. Spotřebitelé jsou navíc strašeni nedostatkem vitamínu D v potravinách.“

Jelikož byl titulek „Nedostatek vitamínu D“ doprovázen podtitulkem „Zdroj: www.szu.cz“, rozhodla nejprve Rada požádat Státní zdravotnický ústav o sdělení, zdali zmíněná informace o nedostatku vitamínu D skutečně byla tímto orgánem uveřejněna. Dne 5. února 2019 bylo Radě doručeno sdělení výše zmíněného ústavu, který prokazuje pravdivost tvrzení, což je doloženo i uveřejněným článkem.

Z tohoto hlediska nelze mít za to, že by došlo k uvádění spotřebitele v omyl. Na základě komplexní analýzy předložené Radě na 5. zasedání byly zjištěny tyto skutečnosti:

Obsah reklamy je následující:

Moderátor: „Podle informací státního zdravotního ústavu pouze 1% obyvatel má dostatek vitamínu D z potravin, a to může být problém.“

Moderátorka: „Zejména v zimním období, kdy je méně sluníčka, se cítíme unavení a často býváme nemocní.“

Mužský hlas: „Užívejte doplněk stravy Detritin 2000. Obsahuje 2000 jednotek vitamínu D v jediné tabletě a tím pomáhá udržovat normální funkci imunitního systému.“

Ženský hlas: „A nyní Detritin 2000 za akční cenu v lékárnách Doktor Max.“

Z tvrzení obsaženého v obchodním sdělení vyplývá, že přípravek nabízí řešení v případě nedostatku vitamínu D, přičemž je uvedena informace, že právě tento vitamín je nedostatečně zastoupen v potravinách.

Kombinace obrazu a verbální složky nabízí explicitní odkaz na pojem nemoc, konkrétně titulek v rámci simulace zpravodajství ÚNAVA A ČASTÉ NEMOCI.

Verbálně je uvedeno: „Často býváme nemocní.“ V obrazové složce pak vyobrazení ženy s obkladem.

Z reklamy tak pro spotřebitele vyplývá tento řetězec informací: Z potravin získává dostatek vitamínu D jen nízké procento populace. V období zimy je málo slunce, jsme unavení a nemocní. Užitím přípravku Detritin se zvýší imunita. Vše v kontextu zpravodajství, byť simulovaného, což nikterak nezastírá určitý kvalifikovaný apel na diváka. Jinými slovy, díky užívání Detritinu odpadne únava i nemoci.

Dle ustanovení § 5d odst. 2 zákona o regulaci reklamy musí reklama na potraviny splňovat požadavky stanovené zákonem o potravinách a tabákových výrobcích, zejména pokud jde o uvedení informace naznačující, že země původu potraviny je Česká republika, přímo použitelným předpisem Evropské unie o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a přímo použitelnými předpisy Evropské unie, které stanoví pravidla pro použití označení původu, zeměpisných označení a tradičních výrazů.

V kontextu Nařízení EP a Rady č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011, článku 7 odst. 3, nesmějí informace o potravině připisovat jakékoli potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat, včetně související reklamy.

Konotace obrazu a verbální složky obchodního sdělení navozují u spotřebitele dojem, že užíváním produktu lze předejít nemocem a zvýšit si imunitu. Divákovi je apelativní formou oznámeno:

„Z potravin získává dostatek vitamínu D jen nízké procento populace.

V období zimy je málo slunce, jsme unavení a nemocní.

Užitím přípravku Detritin se zvýší imunita.“, přičemž v obrazové složce je textově uvedeno: ÚNAVA A ČASTÉ NEMOCI a následně je zařazeno vyobrazení ženy s obkladem.

Na základě uvedeného dospěla Rada k závěru, že došlo k možnému porušení § 5d odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., dle čl. 7 odst. 3 a 4 písm. a) Nařízení EP a Rady (EU) č. 1169/2011.

Řízení o přestupku bylo zahájeno dne 25. 03. 2019 pod sp. zn. RRTV/2019/201/had.

Rada v rámci řízení o přestupku sp. zn. RRTV/2019/201/had provedla dne 30. dubna 2019 důkaz zhlédnutím záznamu reklamy na doplněk stravy Detritin odvysílané premiérově 8. 10. 2018 v 07:19 hod. na programu Barrandov NEWS.

Vyjádření účastníka:

Účastník považuje předmětnou reklamu za bezvadnou a s podezřením z přestupku nesouhlasí.

Především má účastník za to, že se v žádném případě nejedná o reklamu klamavou:

Tvrzení o nízkém příjmu vitamínu D se opírá o sdělení Státního zdravotního ústavu – které bylo (včetně předmětného článku) Radě pro rozhlasové a televizní vysílání potvrzeno Státním zdravotním ústavem dne 5. 2. 2019. Spotřebitel tedy tímto nemohl být uváděn v omyl.

Výrobek Detritin 2000 je zdrojem vitamínu D (tj. jeho obsah v dávce je dostatečný k tomu, aby podle příslušné legislativy byl považován za zdroj vitamínu D). Tvrzení v reklamě ve znění „*Pomáhá udržovat normální funkci imunitního systému*“ je variantou schváleného a povoleného zdravotního tvrzení pro Vitamin D ve znění „*Vitamin D přispívá k normální funkci imunitního systému*“. Jedná se tedy o tvrzení, které je možno na obalu potraviny a v reklamě na potravinu užívat (nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006, nařízení komise (EU) č. 432/2012 a nařízení komise (EU) č. 536/2013).

Účastník je přesvědčen, že výklad reklamního sdělení předestřený stěžovatelem ve znění:

„Klamavost reklamy spatřujeme v tom, že se v ní hovoří o oslabeném imunitním systému a častých onemocněních v zimním období, což má řešit užívání doplňku stravy Detritin 2000. Tím jsou mu nepřipustně připisovány vlastnosti prevence lidských onemocnění. Spotřebitelé jsou navíc strašeni nedostatkem vitamínu D v potravinách“.

a výklad reklamního sdělení předestřený Radou pro rozhlasové a televizní vysílání ve znění:

„Z potravin získává dostatek vitamínu D jen nízké procento populace. V období zimy je málo slunce, jsme unavení a nemocní. Užitím přípravku Detritin se zvýší imunita. Jinými slovy, díky užívání Detritinu odpadne únava i nemoci“.

jsou výklady zcela extrémními. Především pak závěr Rady pro rozhlasové a televizní vysílání „Díky užívání Detritinu odpadne únava i nemoci“ – je zcela nepodložený a v rozporu zejména se zvukovou stránkou reklamy, který jednoznačně směřuje k podpoře imunity, nikoliv k prevenci únavy nebo nemoci.

Reklamní sdělení dle názoru účastníka zcela jednoznačně a výslovně odkazuje pouze na schválené zdravotní tvrzení týkající se vitamínu D obsaženého ve výrobku Detritin 2000 – tedy přispívání k normální funkci imunitního systému, ve formě snadno přístupné spotřebiteli.

Reklamní sdělení neobsahuje žádný odkaz na žádnou konkrétní nemoc, které by mělo užívání Detritinu předcházet nebo ji léčit. Předmětná vizuální stránka pouze odkazuje na zmiňované aspekty zimního období (větší nároky na imunitní systém). Nevyčteným podkladem pak je obecně známá skutečnost, že k tvorbě vitamínu D je zapotřebí sluneční záření – kterého je v zimě nedostatek.

S ohledem na výše uvedené považuje účastník předmětné reklamní sdělení za nezávadné.

Nad rámec výše uvedeného účastník doplňuje, že předmětný výrobek je distribuován pouze do lékáren, kde je prodáván odborným personálem, a spotřebitel tak může snadno získat potřebné informace.

Správné uvážení Rady:

Kombinace obrazu a verbální složky nabízí explicitní odkaz na pojem nemoc, konkrétně titulek v rámci simulace zpravodajství ÚNAVA A ČASTÉ NEMOCI.

Verbálně je pak uvedeno: „Často býváme nemocní.“ V obrazové složce pak vyobrazení ženy s obkladem.

Z reklamy tak pro spotřebitele vyplývá tento řetězec informací: Z potravin získává dostatek vitamínu D jen nízké procento populace. V období zimy je málo slunce, jsme unavení a nemocní. Užitím přípravku Detritin se zvýší imunita. Vše v kontextu zpravodajství, byť simulovaného, což nikterak nezastírá určitý kvalifikovaný apel na diváka.

Jinými slovy, díky užívání Detritinu odpadne únava i nemoci.

Jak účastník uvádí, reklama obsahuje schválená zdravotní tvrzení. S tímto argumentem je možno souhlasit, ovšem uvedené nikterak neobhájí užití prvků, které mohou vyvolat dojem o léčivém účinku přípravku, tedy faktu, že produkt je možno užít při onemocnění, případně při prevenci onemocnění.

Rada dospěla k závěru, že reklama je schopna vyvolat pocit, že přípravek může sloužit jako prevence onemocnění způsobených nedostatkem vitamínu D. Došlo tak ke spáchání přestupku. S ohledem na fakt, že reklama, která je předmětem řízení, byla vysílána na programu Barrandov NEWS v ranních hodinách, kdy byla zcela minimální sledovanost, a současně intenzita porušení není nikterak vysoká, rozhodla Rada v souladu s generální prevencí uložit napomenutí.

Rada dle ustanovení § 45 zákona č. 250/2016 Sb., rozhodla uložit pachateli za spáchání uvedeného přestupku trest ve formě napomenutí, kterým se pachatel výslovně upozorňuje na důsledky svého protiprávního jednání, které mu hrozí v případě opakování výše uvedeného protiprávního jednání, a to peněžitý trest. Pachateli je možné v budoucnu uložit pokutu ve výši 2 000 000 Kč.

V souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky, a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uložila Rada účastníku řízení povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000,- Kč (slovy jedentisíckorun) na účet č. 3711-19223001/0710, variabilní symbol 2019201, úhrada nákladů je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dle § 66 zákona č. 231/2001 Sb. možno podat žalobu.

Ivan Krejčí
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno